

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกสามหลั่น จังหวัดสระบุรี
PEOPLE PARTICIPATION IN FOREST RESOURCES MANAGEMENT IN SAM LAN NATIONAL PARK ,
SARABURI PROVINCE

สุพรรณ นอนคล้อ 5437771 SHEV/M

สค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เสรี วรพงษ์, ศษ.ด. (สิ่งแวดล้อมศึกษา), วนิพพล มหาอาษา, ประ.ด. (ประชากรศาสตร์),
กนกศักดิ์ กันธมธุรพจน์, Ph.D. (SOCIAL SCIENCE)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ น้ำตกสามหลั่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย และตำบลหนองปลาไหล อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี จำนวน 240 ราย และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ ความแตกต่างและการวิเคราะห์สมการถดถอย ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นำเสนอโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้มีอยู่ในระดับ ปานกลาง โดย ช่วงอายุ การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ระดับการรับรู้ข่าวสาร ระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับความคิดเห็น มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 และ เพศ สถานภาพการสมรส สถานภาพใน ครอบครัว ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยในตำบล และ ระดับการให้ค่ามีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และรายได้ ที่ดินที่ถือครอง จำนวนที่ดินที่ถือครอง และระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงอุทยาน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัญหา อุปสรรคประชาชนส่วนใหญ่มีภาระในการประกอบอาชีพ และครอบครัวไม่ค่อยได้แสดงความคิดเห็น ไม่ได้ได้รับการแนะนำ หรือให้คำปรึกษา แนวทางในการแก้ไข และได้รับข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ขาด การประสานงานที่ดี เป็นต้น ส่วนข้อเสนอแนะจากการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความรู้ตลอด และ ช่วยกัน ประชาสัมพันธ์ ประกอบกับการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุชุมชน การประสานงานกับผู้นำชุมชน อีกทั้งควรให้ การอบรมกับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่งเสริมและเผยแพร่งาน การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร จัดการทรัพยากรป่าไม้มากขึ้นเพื่อการสื่อสารกับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/ประชาชน/การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้/อุทยานแห่งชาติ น้ำตกสามหลั่น จังหวัดสระบุรี

**PEOPLE PARTICIPATION IN FOREST RESOURCES MANAGEMENT IN
SAM LAN NATIONAL PARK, SARABURI PROVINCE****SUPANSA NONKLOR 5437771 SHEV/ M****M.A. (ENVIRONMENT)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: SEREE WORAPHONG,
Ed.D.(ENVIRONMENTALEducation), WANIPPOL MAHAARCHA,
Ph.D.(POPULATION EDUCATION), KANANG KANTAMATURAPOJ, Ph.D.
(SOCIAL SCIENCE)****ABSTRACT**

This study investigated the level of individual participation in taking care of the forest, the related factors affecting, the care of forest and problems of participation related to forest management in Sam Lan national park, Saraburi Province. Questionnaires were used to collect data from 240 respondents living in Huai Haeng sub-district, Kaengkhohi district and Nong Pla Lai sub-district, Muang District Saraburi province. Data was collected from local leaders, 8 key respondents and 5 key local administrators respondent by way of in-depth interviews. Statistical applications used for analysis were percentage, means, standard deviation, one-way ANOVA, and regression analysis whereas the in-depth interview were presented using a descriptive approach.

Findings showed there was a middle level of individual participation (65%) in forest management. Age, land utilization, perception, knowledge and opinion affected participation (statistically signification at the 0.001 level), Gender, marital status, family status, advanced education, occupation, social position, time span for living in community, value and being a community member also affected participation (statistically signification at the 0.01 level). Income, land possession, number estate and living distance from the park affected participation (statistically signification at the 0.05 level).

Problems and limitations associated with individual participation in forest management were that people were predisposed by their occupation and family responsibilities. The respondents had not been introduced to guidelines, nor was there a sufficient method of coordination. The recommendations from this research are that agencies should provide training and acknowledge for community leaders and teachers. In addition, they should conduct more public relation activities via community radio. Government agency officials and community leaders should meet to discuss solutions, to promote the participation of the community, and to provide training to forestry officers. The forest offices should communicate better about the forest resources management issue in order to promote a better understanding among the local communities.

**KEY WORDS: PEOPLE/PARTICIPATION / FOREST MANAGEMENT /
SAM LAN NATIONAL PARK SARABURI PROVINCE**